

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

для курсової роботи

з дисципліни

«ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Харків – 2025

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту 3 лютого 2025 р., протокол № 7.

Методичні вказівки та завдання для курсової роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» другого (магістерського) рівня всіх форм здобуття освіти.

Укладачі:

доценти О. А. Єрмоленко,

Н. М. Лисьонкова

Рецензент

проф. О. Д. Стешенко

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Вибір теми та складання плану курсової роботи.....	6
2 Зміст і структура курсової роботи.....	7
3 Вимоги до написання та оформлення курсової роботи.....	11
4 Захист і оцінювання курсової роботи.....	16
Список літератури.....	19
Додаток А Рекомендована тематика курсових робіт.....	21
Додаток Б Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи....	23
Додаток В Зразок змісту курсової роботи.....	24
Додаток Г Приклади розрахункових таблиць і формули для розрахунково-аналітичного розділу.....	25
Додаток Д Приклади оформлення бібліографічних даних списку використаних джерел.....	32

ВСТУП

Курсова робота з дисципліни «Фінансовий менеджмент» є важливою складовою навчального процесу, спрямованою на оцінювання рівня теоретичної підготовки здобувача, а також його здатності до самостійного творчого наукового дослідження та вирішення актуальних фінансово-управлінських завдань.

Метою написання курсової роботи є закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок аналізу та вирішення фінансово-управлінських завдань, розвиток аналітичного мислення та вміння застосовувати сучасні методи фінансового менеджменту для ухвалення ефективних рішень, необхідних майбутнім фахівцям зі спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Курсова робота має відображувати здатність здобувача працювати з науковою літературою, поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю, розробляти і формулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення проблеми, розглянутої в роботі.

У процесі написання та захисту курсової роботи здобувач повинен продемонструвати:

- глибоке розуміння теоретичних основ фінансового менеджменту;
- здатність аналізувати фінансовий стан підприємства та оцінювати ефективність фінансових рішень;
- володіння методами фінансового прогнозування, оцінювання ризиків і управління капіталом;
- уміння застосовувати сучасні фінансові інструменти і методи оптимізації фінансових потоків;
- навички аргументованого обґрунтування фінансово-управлінських рішень;

- уміння робити самостійні висновки та узагальнення, аналізувати явища та процеси;
- логічність побудови плану і змісту курсової роботи, культуру мислення і мовлення;
- уміння правильно оформити роботу відповідно до чинних вимог;
- уміння аргументовано вести захист курсової роботи, чітко викладати свою точку зору.

Курс має на меті сформувати і розвинути такі компетентності здобувачів освіти:

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи для вирішення складних завдань і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР06. Доступно і аргументовано подавати результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для ухвалення рішень.

1 ВИБІР ТЕМИ ТА СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсових робіт із дисципліни «Фінансовий менеджмент» розроблена кафедрою фінансів, обліку і аудиту на основі програми курсу з урахуванням сучасних тенденцій.

Тему курсової роботи здобувач вибирає самостійно, ураховуючи власні наукові інтереси, актуальність проблеми, можливість збору фактичного та статистичного матеріалу, наявність спеціальної наукової літератури з проблеми. Тему курсової роботи закріплюють за здобувачем на підставі його письмової заяви. За бажанням здобувача та згодою керівника здобувач може запропонувати власну тему курсової роботи.

Дослідження теми курсової роботи слід здійснювати відповідно до плану. План визначає основний зміст курсової роботи, забезпечує логіку викладення матеріалу. Вдало складений план курсової роботи сприяє правильному та цілеспрямованому вивченню літератури, орієнтує

здобувача під час збирання та оброблення практичного матеріалу. Зміст роботи: вступ, три розділи (підрозділи), висновки, список використаних джерел, додатки (додаток А). План погоджує науковий керівник роботи.

Науковий керівник індивідуально консультує здобувача, допомагає скласти план роботи і контролює дотримання графіка її виконання.

2 ЗМІСТ І СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Для написання курсової роботи здобувач повинен використовувати закони України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, нормативні документи, монографії, навчальні посібники та періодичні видання. Усі опрацьовані матеріали слід включити до списку використаних джерел, що є обов'язковою складовою курсової роботи. Збір та опрацювання статистичного і фактичного матеріалу більш доцільно робити після вивчення теоретичних літературних джерел. Відібрані первинні дані потрібно опрацювати, скласти таблиці, графіки, діаграми тощо.

Рекомендована структура курсової роботи наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Рекомендована структура курсової роботи

Структурна частина	Обсяг/Джерело
1	2
Титульний аркуш	додаток Б
Зміст	додаток В
Вступ	до трьох сторінок
1 розділ	10-12 сторінок
Теоретична частина за варіантом	додаток Б

Продовження таблиці 2.1

1	2
2 розділ	10-15 сторінок
Горизонтальний і вертикальний аналіз показників балансу	таблиці Г.1, Г.2
Аналіз формування фінансових результатів	таблиця Г.3
Розрахунок коефіцієнтів фінансового стану	таблиці Г.4-Г.6
Аналіз грошових потоків	таблиці Г.7, Г.8
Прогнозування банкрутства підприємства	за вибраною здобувачем моделлю
3 розділ	8-10 сторінок
Основні напрями та шляхи зменшення, скорочення, оптимізації, удосконалення предмета дослідження	
Висновки	до трьох сторінок
Список використаних джерел	30-40 джерел (додаток Г)
Додатки	звітність

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи, його оформляють за зразком, наведеним у додатку А.

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх структурних частин роботи, зокрема вступу, розділів (підрозділів), висновків, списку використаних джерел, додатків.

У вступі обґрунтовують актуальність теми курсової роботи; мету і завдання роботи, за допомогою яких вона може бути досягнута; характеристику об'єкта дослідження та проблеми, які потребують вирішення.

Перший розділ є теоретичною частиною роботи. У ньому розглядають теоретичні аспекти теми дослідження, сутність основних категорій, їхню роль, функції, взаємозв'язок основних елементів системи, методичні підходи дослідження тощо. Особливу увагу приділяють новітнім теоретичним розробкам, аналізу різних думок науковців і практиків з того чи іншого питання, аргументації власної думки. На основі узагальнення теоретичних підходів здобувач повинен сформулювати і обґрунтувати власну точку зору стосовно проблеми дослідження.

Другий розділ роботи є розрахунково-аналітичним і має містити аналіз фінансової звітності суб'єкта господарювання в розрізі видів аналізу.

Кожен вид аналізу можна супроводжувати графічним поданням у вигляді графіків, діаграм і відповідними висновками і узагальненнями.

Особливу увагу слід приділити підбиранню фактичного матеріалу і використати тільки той, що найповніше характеризує об'єкт дослідження та обґрунтовує власні пропозиції здобувача.

Використання фактичного матеріалу в курсовій роботі є обов'язковим і слугує одним із критеріїв оцінювання якості її написання. За відсутності аналізу фактичних матеріалів курсову роботу не допускають до захисту і повертають здобувачу на доопрацювання. Аналіз має знайти відображення в таблицях, графіках, діаграмах і конкретних показниках.

На основі вивчення та узагальнення аналітичних матеріалів здобувач повинен виявити позитивні і негативні явища і тенденції, що мають місце в сучасних умовах, встановити причини недоліків, оцінити можливості підвищення ефективності їхньої діяльності.

Третій розділ роботи має рекомендаційний характер. Він є заключною частиною дослідження, яка визначає основні напрями та шляхи зменшення, скорочення, оптимізації, удосконалення предмета дослідження відповідно до умов функціонування об'єкта дослідження. У цьому розділі оцінюють чіткість і вірогідність одержаних висновків, які узгоджуються з

теоретичними викладками, описують важливість їх застосування на практиці.

У **висновках** підсумовують основні результати дослідження. При цьому висновки повинні мати конкретний обґрунтований характер і впливати з проведеного дослідження. Пропозиції мають бути спрямовані на вирішення окремих теоретичних питань і практичних проблем, необхідно визначити їхню доцільність у майбутньому та результати від впровадження.

Список використаних джерел подають за українською абеткою із зазначенням прізвища та ініціалів автора, повної назви роботи, місця видання, назви видавництва, року видання, кількості сторінок. Використовуючи статті з періодичної преси, вказують прізвище та ініціали автора, назву статті, назву видання, рік видання, номер журналу і сторінку, на якій розміщена публікація (якщо публікація в газеті, то назву газети, рік, номер і дату її виходу).

Приклади оформлення бібліографічних даних списку використаних джерел наведено в додатку Д.

Цитати і статистичні дані, наведені в тексті роботи, повинні мати посилання на першоджерела із вказанням сторінок.

До **додатків** доцільно включати матеріали, які необхідні для повноти викладу змісту курсової роботи і можуть містити великі таблиці, схеми, баланси та інші звітні дані об'єкта дослідження, графічні матеріали, розрахунки тощо. Кожен додаток має починатися з нового аркуша. Оформлюючи додатки як окрему частину, на титульному аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ». Їх позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, наприклад Додаток А.

Загальний обсяг курсової роботи має складати 30-35 сторінок друкованого тексту (без додатків).

З ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу виконують державною мовою. Неприпустиме механічне списування матеріалу з книг, журнальних статей тощо. Здобувач повинен самостійно формулювати власні думки, не допускати повторень і відступів від теми. Не слід використовувати в тексті роботи громіздкі таблиці та неузагальнені статистичні дані (такі матеріали доречно винести в додатки).

Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша паперу формату А4. Розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал 1,5 (до тридцяти рядків на сторінці). Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній і нижній – 20 мм.

Заголовки кожної структурної частини роботи – «Вступ», «Зміст», розділи роботи, висновки, список використаних джерел і додатки – розміщують на новому аркуші з дотриманням вимог форматування. Заголовки «Вступ», «Висновки», «Список використаних джерел», як і заголовки розділів, слід писати малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу без крапки наприкінці речення (рисунок 3.1).

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Кожну структурну частину курсової роботи починають з нового аркуша.

Нумерація сторінок має бути наскрізною, тобто всі аркуші роботи, ураховуючи ілюстрації та додатки, нумерують від титульного до останнього арабськими цифрами.

Першим аркушем роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації, не проставляючи його номера. Наступні аркуші нумерують у правому нижньому куті без крапки наприкінці (рисунок 3.2).

2 Стан та проблеми забезпечення боргової безпеки України

2.1 Оцінка динаміки та структури зовнішнього боргу України

Концепція державного боргу та його вплив на економіку є предметом багатьох поколінь наукових досліджень, і ця тема залишається активною в сучасній науковій літературі. У фінансовому словнику державний борг описується як «загальна сума грошей, яку заборгувала країна в результаті неповернення позик і несплати відсотків». Відповідно до Закону України «Про бюджет України» державний борг – це загальна сума погашення заборгованості за одержаними та непогашеними на звітну дату кредитами (позиками), що утворилася державою внаслідок здійснення державних запозичень [23].

Рисунок 3.1 – Приклад оформлення розділів і підрозділів

Зростання державного боргу, особливо зовнішнього, створює додаткові ризики для економічної стабільності України, зокрема в умовах залежності від валютних коливань. Позитивним моментом є відносно помірний приріст внутрішнього боргу, який свідчить про певну збалансованість боргової політики. Однак у довгостроковій перспективі необхідно акцентувати увагу на ефективності використання залучених коштів і поступовому зниженні боргового навантаження. Тепер переглянемо таблицю 2.2, в якій наведемо інформацію щодо державного та гарантованого державою боргу України, починаючи з 2009 року (щорічно).

44

Рисунок 3.2 – Приклад оформлення нумерації сторінок

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять без слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім у цьому ж рядку друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і

порядкового номера підрозділу, між якими ставиться крапка. Після номера підрозділу ставлять крапку. У тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) і **таблиці** в курсовій роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступному аркуші. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих аркушах роботи, включають до загальної нумерації аркушів. Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених між собою крапкою (рисунок 3.3). Якщо рисунок у тексті один, його позначають «Рисунок 1».

Аналізуючи дані про динаміку державного боргу України в період із серпня 2023 року до жовтня 2024 року, можна виявити як тенденції до зростання, так і періоди стабілізації боргових зобов'язань.

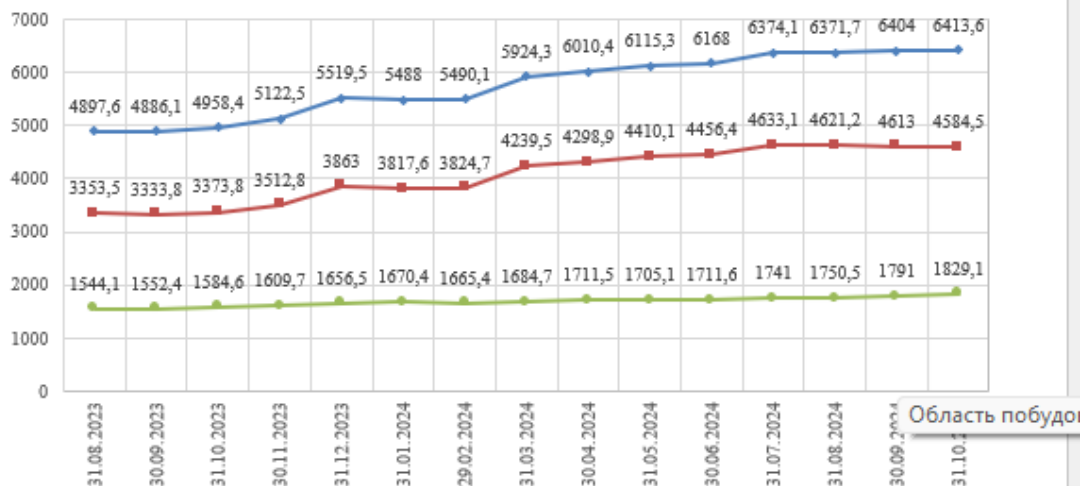

Рисунок 2.1 – Динаміка державного та гарантованого державою боргу України в 2023-2024 роках

Основна увага приділяється змінам у загальному, зовнішньому та внутрішньому боргах, а також темпам їхнього приросту.

Рисунок 3.3 – Приклад оформлення рисунка

У **таблиці** виносять цифрові дані. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично тексту. Назву і слово «Таблиця» починають із великої літери. Назву не підкреслюють. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці має складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

З перенесенням частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця» та її номер вказують один раз із над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад «Продовження таблиці 2.1» (рисунок 3.4). Примітки до таблиць розміщують безпосередньо під ними.

Аналіз динаміки державного боргу України за період з грудня 2023 року до вересня 2024 року наведено в таблиці 2.1 та рисунку 2.1

Таблиця 2.1 – Державний та гарантований державою борг України в 2023-2024 роках

Дата	Загальний борг		В тому числі			
	сума, млрд грн	темپ приросту, %	зовнішній борг, млрд грн	темп приросту, %	внутрішній борг, млрд грн	темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7
31.08.2023	4897,6		3353,5		1544,1	
30.09.2023	4886,1	-0,23	3333,8	-0,59	1552,4	0,54
31.10.2023	4958,4	1,48	3373,8	1,2	1584,6	2,08
30.11.2023	5122,5	3,31	3512,8	4,12	1609,7	1,59

42

Продовження таблиці 2.1

31.12.2023	5519,5	7,75	3863	9,97	1656,5	2,91
31.01.2024	5488	-0,57	3817,6	-1,17	1670,4	0,84
29.02.2024	5490,1	0,04	3824,7	0,19	1665,4	-0,3

Рисунок 3.4 – Приклад оформлення таблиці та перенесення таблиці

Заголовки граф таблиці мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

З написанням курсової роботи здобувач повинен давати посилання на літературні джерела, матеріали або окремі результати, наведені в роботі, на ідеях і висновках яких розроблено проблеми, задачі, питання. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наведено матеріал, не включений до останнього видання.

Посилання на літературні джерела в тексті дають у квадратних дужках. Цифри у квадратних дужках відповідають порядковому номеру джерела зі списку використаних джерел. Якщо використовують відомості з джерел, що мають велику кількість сторінок, тоді в посиланні слід точно вказати номери сторінок джерела, на яке дано посилання в роботі, наприклад [8, с. 212] або [17; 21, с. 65–67].

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад «рисунок 1.2». На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад «... у табл. 1.2».

Список використаних джерел слід розміщувати в порядку української абетки за прізвищами авторів або заголовків. Законодавчі та нормативні акти можна винести на початок списку.

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на наступних її аркушах. Кожен додаток починають з нового аркуша. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту аркуша. З правого боку над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток» і велику літеру, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, наприклад Додаток А, Додаток Б тощо.

На останній сторінці здобувач ставить дату закінчення роботи і підпис.

4 ЗАХИСТ І ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи відбувається за графіком навчального процесу за присутності комісії кафедри. Під час захисту курсової роботи здобувач повинен зробити коротку доповідь (до 10 хв) про зміст роботи (актуальність теми, характеристики об'єкта дослідження, стан проблем із теми дослідження і шляхів їх вирішення тощо). Головну увагу необхідно приділяти розробленим пропозиціям і висновкам.

Під час захисту курсової роботи здобувач повинен продемонструвати глибоке знання основних понять, термінів, концепцій досліджуваної теми, основних положень нормативних і законодавчих актів, що стосуються сфери діяльності об'єкта дослідження, вміти чітко викладати особисті розробки та пропозиції, використовувати ілюстративний матеріал, аргументовано відповідати на запитання.

За своїм характером захист курсової роботи є науковою доповіддю, що відбувається в умовах дотримання наукової етики. У доповіді здобувач повинен відобразити основні питання:

- актуальність теми курсової роботи;
- структура роботи;
- об'єкт, предмет і методи дослідження, використані для написання;
- стан і тенденції розвитку досліджуваної проблематики;
- стан та економічні показники діяльності об'єкта дослідження;
- зміст запропонованих заходів та обґрунтування їхньої ефективності для реалізації.

Оцінку курсової роботи виставляють під час співбесіди комісії та здобувача. Процедура захисту є відкритою. Після закінчення доповіді здобувач має коротко, але вичерпно відповісти на запитання членів циклової комісії. Регламент захисту включає коротку доповідь здобувача та серії з

трьох-п'яти запитань викладачів, які стосуються практичного боку виконання роботи. На захист курсової роботи відведено 10-15 хв.

Ґрунтуючись на оцінці наукового керівника, доповіді здобувача і його відповідях на поставлені запитання виставляють диференційовану оцінку. Результат захисту курсової роботи оцінюють за кредитно-модульною системою та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 (таблиця 4.1).

Таблиця 4.1 – Шкала оцінювання навчальної діяльності здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Визначаючи оцінку роботи, ураховують рівень підготовки здобувача, обсяг і якість одержаних результатів, змістовність доповіді та відповідей на запитання членів комісії, якість оформлення роботи, а також відгук керівника.

Оцінка «ВІДМІННО» – здобувач виконав глибоке і системне самостійне дослідження, вільно володіє матеріалом, ознайомлений із наведеною в роботі літературою, досконало володіє навиками необхідних розрахунків,

грамотно і логічно викладає матеріал, дає змістовні і аргументовані відповіді на запитання.

Оцінка «ДОБРЕ» – здобувач показав повне знання матеріалу роботи, засвоїв основну літературу з теми дослідження, володіє практичними навиками, розуміє здійснені розрахунки, але, відповідаючи, допускає деякі неточності, недостатньо глибоко відображує отримані результати дослідження.

Оцінка «ЗАДОВІЛЬНО» – здобувач показав знання основного матеріалу роботи в обмеженому обсязі, але достатньому для розуміння основних питань досліджуваної проблематики, слабо пов'язує теоретичні знання з практикою, доповідь і відповіді будує непослідовно, допущені помилки у відповідях і розрахунках може виправити під керівництвом викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО» – здобувач поверхово знає основний матеріал роботи, допускає грубі помилки у відповідях і розрахунках, не розуміє, як застосувати отримані результати в практичній діяльності, не може логічно побудувати свою доповідь і пояснити доцільність запропонованих рішень.

Список літератури

- 1 Michael H. Mescon, Michael Albert, Franklin Khedouri Management : individual and organizational effectiveness. New York : Harper & Row, 1985. 756 p.
- 2 Peter Atrill. Financial Management for Decision Makers. 9th edition. 2019. 720 p.
- 3 Андрійчук В., Брауер Л. Менеджмент: прийняття рішень і ризик: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2015. 316 с.
- 4 Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. 300 с.
- 5 Фінансовий менеджмент: підручник / П. Бечко, О. Непочатенко, Б. Гузар та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.
- 6 Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
- 7 Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. Вступ до фінансової науки: пер. з нім. С. І. Терещенко та О. О. Терещенка: передмова та наук, редагування В. М. Федосова. Київ: Либідь, 2017. 256 с.
- 8 Брігхем Є. Г. Основи фінансового менеджменту: пер. з англ. Київ: Молодь, 2019. 1000 с.
- 9 Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Вид. 2-ге. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
- 10 Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
- 11 Загальнодоступна інформаційна база даних Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://stockmarket.gov.ua>.
- 12 Вартісно-орієнтоване управління фінансами підприємств: навч. посіб. / Л. А. Костирко, О. О. Терещенко, Р. О. Костирко, О. О. Середа. Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. 405 с.

13 Латковська Т. А., Койчева О. С., Сідор М. І. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти ден. форми навч. Одеса, 2019. 88 с.

14 Олійник О. В., Морозова Г. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2020. 248 с.

15 Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с.

16 Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара відповідно до наказу Мінфіну від 14.07.2016 р. № 616. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text>.

17 Плотніков О. В. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях: навч. посіб. Київ: Кондор, 2018. 252 с.

18 Сайт Державної служби статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

19 Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень: URL: <http://www.niss.gov.ua>.

20 Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.

21 Фінансовий менеджмент: підручник / М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.; за ред. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.

22 Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

ДОДАТОК А

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Варіант вибирають за номером у списку групи

1 Сутність, завдання та методи фінансового менеджменту в сучасних умовах господарювання.

2 Аналіз та оцінювання фінансового стану підприємства: теоретичні засади і практичні аспекти.

3 Фінансове планування та прогнозування як інструменти забезпечення фінансової стійкості підприємства.

4 Управління фінансовими ресурсами підприємства: основні принципи та ефективні стратегії.

5 Методи управління грошовими потоками підприємства та їхній вплив на фінансову стійкість.

6 Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства та напрямки її підвищення.

7 Оптимізація структури капіталу підприємства як засіб підвищення його ефективності.

8 Джерела фінансування діяльності підприємств і ефективне використання їх у сучасних умовах.

9 Фінансова стратегія підприємства: процес розроблення, реалізації та оцінювання ефективності.

10 Фінансові ризики підприємства: аналіз, оцінювання та методи мінімізації.

11 Дивідендна політика підприємства та її вплив на інвестиційну привабливість.

12 Фінансовий менеджмент у кризових умовах: шляхи подолання фінансових труднощів і забезпечення стабільності.

13 Роль бюджетування у фінансовому менеджменті підприємства: методи та практичні аспекти.

14 Фінансовий аналіз діяльності підприємства як основа ухвалення управлінських рішень.

15 Політика управління оборотним капіталом підприємства та шляхи її оптимізації.

16 Фінансовий контроль і аудит у системі управління фінансами підприємства.

17 Особливості фінансового менеджменту малих і середніх підприємств у сучасних економічних умовах.

18 Методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів у фінансовому менеджменті підприємства.

19 Фінансовий менеджмент у міжнародних компаніях: особливості та перспективи розвитку.

20 Вплив фінансової політики держави на фінансовий менеджмент підприємств.

ДОДАТОК Б

Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет «Економічний»

Кафедра «Фінанси, облік і аудит»

Курсова робота

на тему «Аналіз ефективності інвестиційної політики
підприємства»

з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Виконав: студент групи 211-ФС-323
галузі знань 07 Управління і
адміністрування
072 Фінанси, банківська справа та
страхування
Кудрич Д.С.

Прийняв: к.е.н., доцент
Єрмоленко О. А.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка (ECTS) _____

Члени комісії _____	_____
(підпис)	(прізвище й ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище й ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище й ініціали)

м. Харків – 2025 рік

ДОДАТОК В

Зразок змісту курсової роботи

Вибрана тема:

«Використання на підприємстві ефективних механізмів управління прибутком»

	Зміст	
Вступ		3
1 Економічний зміст і значення управління прибутком на підприємстві		5
1.1 Зміст, завдання та функції управління прибутком підприємства		5
1.2 Механізми управління прибутком на підприємстві.		8
2 Розрахунково-аналітичний розділ (на матеріалах ТОВ «Омега»).		10
2.1 Горизонтальний аналіз активів і пасивів підприємства за 2022-2025 роки		12
2.2 Вертикальний аналіз балансових показників підприємства за 2022-2025 роки		14
2.3 Аналіз формування фінансових результатів підприємства протягом 2022-2025 років		16
2.4 Аналіз грошових потоків підприємства за 2022-2025 роки.		18
2.5 Аналіз показників фінансового стану підприємства за 2022-2025 роки		20
2.6 Прогнозування банкрутства підприємства.		22
3 Вдосконалення механізмів управління прибутком на підприємстві		25
Висновки		28
Список використаних джерел		30
Додатки		32

ДОДАТОК Г

ПРИКЛАДИ РОЗРАХУНКОВИХ ТАБЛИЦЬ І ФОРМУЛИ ДЛЯ РОЗРАХУНКОВО-АНАЛІТИЧНОГО РОЗДІЛУ

Таблиця Г.1 – Горизонтальний аналіз показників балансу підприємства за 2022-2025 роки

Показник	Рік				Відхилення					
	2022	2023	2024	2025	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
					тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
А к т и в и										
1 Необоротні активи, разом										
У тому числі:										
-										
- ...										
Вказати статті, які відповідають даним першого розділу активів балансу										
2 Оборотні активи, разом										
У тому числі:										
-										
-										
- ...										
Вказати статті, які відповідають даним другого розділу активів балансу										
Активи, разом										
П а с и в и										
1 Власний капітал, разом										
У тому числі:										
-										
- ...										
Вказати статті, які відповідають даним першого розділу пасиву балансу										
2 Довгострокові зобов'язання і забезпечення										
3 Поточні зобов'язання і забезпечення, разом										
- ...										
Вказати статті, які відповідають даним третього розділу пасиву балансу										
Пасиви, разом										

Таблиця Г.2 – Вертикальний аналіз показників балансу підприємств за 2022-2025 роки

Показник	Рік							
	2022		2023		2024		2025	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
А к т и в и								
1 Необоротні активи, разом								
У тому числі:								
-								
- ...								
Вказати статті, які відповідають даним першого розділу активів балансу								
2 Оборотні активи, разом								
У тому числі:								
-								
-								
- ...								
Вказати статті, які відповідають даним другого розділу активів балансу								
Активи, всього		100		100		100		100
П а с и в и								
1 Власний капітал, разом								
У тому числі:								
-								
-								
- ...								
Вказати статті, які відповідають даним першого розділу пасиву балансу								
2 Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
3 Поточні зобов'язання і забезпечення, разом								
-								
-								
- ...								
Вказати статті, які відповідають даним третього розділу пасиву балансу								
Пасиви, разом		100		100		100		100

Таблиця Г.3 – Аналіз формування чистого прибутку підприємства

Показник	Рік				Відхилення					
	2022	2023	2024	2025	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
					тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1 Чистий дохід від реалізації продукції										
2 Собівартість реалізованої продукції										
3 Валовий прибуток (р. 1 - р. 2)										
4 Інші операційні доходи										
5 Адміністративні витрати										
6 Витрати на збут										
7 Інші операційні витрати										
8 Фінансовий результат від операційної діяльності (р. 3 + р. 4 - р. 5 - р. 6 - р. 7)										
9 Дохід від участі в капіталі										
10 Інші фінансові доходи										
11 Інші доходи										
12 Фінансові витрати										
13 Втрати від участі в капіталі										
14 Інші витрати										
15 Фінансовий результат до оподаткування (р. 8 + р. 9 + р. 10 + р. 11 - р. 12 - р. 13 - р. 14)										
16 Витрати (дохід) із податку на прибуток										

Таблиця Г.4 – Розрахунок фінансових коефіцієнтів

Показник	Нормативне значення	Рік				Відхилення					
		2022	2023	2024	2025	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
						абс	відн	абс	відн	абс	відн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Показники фінансової стійкості											
1 Коефіцієнт фінансової незалежності «автономії» $K_{авт} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Підсумок балансу}}$	≥ 0,5										
2 Коефіцієнт фінансової стабільності $K_{ф.с.} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позикові кошти}}$	>1										
3 Фінансовий ліверидж $\Phi_a = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Власний капітал}}$	Незначне збільшення										
4 Коефіцієнт забезпечення власними коштами $K_{з.к.} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання} - \text{необоротні активи}}{\text{Власний капітал}}$	>0,1										
Показники ліквідності											
5 Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності $K_{л.} = \frac{\text{Обігові кошти}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$	>1										

Продовження таблиці Г.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6 Коефіцієнт швидкої ліквідності $K_{ш.л.} = \frac{\text{Обігові кошти} - \text{запаси}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$	>0,7										
7 Коефіцієнт абсолютної ліквідності $K_{а.л.} = \frac{\text{Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$	≥ 0,2										
Показники ділової активності											
8 Коефіцієнт оборотності активів $K_{о.а.} = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації продукції}}{\text{Середня вартість активів}}$	Збільшення										
9 Середня тривалість одного обороту активів $Ч_{о.а.} = \frac{\text{Кількість календарних днів звітнього періоду}}{\text{Коефіцієнт оборотності активів}}$	Зменшення										
10 Коефіцієнт оборотності запасів $K_{о.з.} = \frac{\text{Собівартість реалізованої продукції}}{\text{Середня вартість запасів}}$	Збільшення										
11 Середня тривалість одного обороту запасів $К_{о.з.} = \frac{\text{Кількість календарних днів звітнього періоду}}{\text{Коефіцієнт оборотності запасів}}$	Зменшення										
12 Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості $K_{о.д.} = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації продукції}}{\text{Середня сума дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги}}$	Збільшення										
13 Середній період погашення дебіторської заборгованості $Ч_{о.д.} = \frac{\text{Кількість календарних днів звітнього періоду}}{\text{Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості}}$	Зменшення										
14 Середній період погашення кредиторської заборгованості $Ч_{о.д.} = \frac{\text{Кількість календарних днів звітнього періоду} \times \text{Середня сума кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги}}{\text{Чиста виручка від реалізації продукції}}$	Зменшення або збільшення (залежить від попереднього показника)										
Показники рентабельності											
15 Рівень рентабельності продажу (реалізації) $P_p = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чиста виручка від реалізації продукції}}$	Збільшення										
16 Рівень рентабельності активів $P_a = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня вартість активів}}$	Збільшення										
17 Рівень рентабельності власного капіталу $P_в = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня вартість власного капіталу}}$	Збільшення										
18 Рівень рентабельності продукції $P_n = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Собівартість продукції}}$	Збільшення										

Таблиця Г.5 – Коефіцієнти фінансового стану

Показник	роки				відхилення					
	2022	2023	2024	2025	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
					абс	відн	абс	відн	абс	відн
1 К ₁ - коефіцієнт покриття (ліквідність третього ступеня)										
2 К ₂ - проміжний коефіцієнт покриття										
3 К ₃ – коефіцієнт фінансової незалежності										
4 К ₄ - коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом										
5 К ₅ – коефіцієнт рентабельності власного капіталу										
6 К ₆ - коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від операційної діяльності (EBIT)										
7 К ₇ - коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від звичайної діяльності (EBITDA)										
8 К ₈ - коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком										
9 К ₉ - коефіцієнт оборотності оборотних активів										
10 К ₁₀ - коефіцієнт оборотності позичкового капіталу за фінансовими результатами від звичайної діяльності (EBITDA)										

Таблиця Г.6 – Розрахунок фінансових коефіцієнтів, використовуваних для визначення інтегрального показника фінансового стану бенефіціара (великі та середні підприємства) [16]

Фінансовий коефіцієнт	Формула розрахунку
1	2
1 К ₁ - коефіцієнт покриття (ліквідність третього ступеня)	$K_1 = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \frac{\text{ф.1р.1195гр.4}}{\text{ф.1 р.1695гр.4}}$
2 К ₂ - проміжний коефіцієнт покриття	$K_2 = \frac{\text{Монетарні оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \frac{\frac{\text{ф.1р.1125+1130+1135+}}{1155+1160+1165\text{гр.4}}}{\text{ф.1 р.1695гр.4}}$
3 К ₃ - коефіцієнт фінансової незалежності	$K_3 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу (пасив)}} = \frac{\text{ф.1р.1495 гр.4}}{\text{ф.1 р.1900гр.4}}$
4 К ₄ - коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	$K_4 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Необоротні активи}} = \frac{\text{ф.1р.1495 гр.4}}{\text{ф.1 р.1095 гр.4}}$
5 К ₅ - коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$K_5 = \frac{\text{Чистий прибуток (збиток)}}{\text{Інвестований власний капітал}} = \frac{\text{ф.2р.2350 – р.2355 гр.3}}{\text{ф.1[(р.1400+1410гр.3)+(р.1400+1410гр.4)] : 2}}$
6 К ₆ - коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від операційної діяльності (EBIT)	$K_6 = \frac{\text{Фінансові результати від операційної діяльності}}{\text{Чиста виручка від реалізації}} = \frac{\text{ф.2 р.2190 – 2195 гр.3}}{\text{ф.2 р.2000 гр.3}}$

Продовження таблиці Г.6

1	2
7 К ₇ - коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від звичайної діяльності (EBITDA)	$K_7 = \frac{\text{Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування, фінансових витрат та нарахування амортизації}}{\text{Чиставиручкавідреалізації + інші операційні доходи}} = \frac{\text{ф.2 р.2190} - 2195 + 2515 \text{ гр.3}}{\text{ф.2 р.2000} + 2120 \text{ гр.3}}$
8 К ₈ - коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	$K_8 = \frac{\text{Чистий прибуток (збиток)}}{\text{Валюта балансу (актив)}} = \frac{\text{ф.2 р.2350} - 2355 \text{ гр.3}}{\text{ф.1 р.1300 (гр.3 + гр.4)} : 2}$
9 К ₉ - коефіцієнт оборотності оборотних активів	$K_9 = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації}}{\text{Оборотні активи}} = \frac{\text{ф.2 р.2000 гр.3}}{\text{ф.1 [р.1195 - 1160 - 1165 (гр.3 + гр.4)] : 2}}$
10 К ₁₀ - коефіцієнт оборотності позичкового капіталу за фінансовими результатами від звичайної діяльності (EBITDA)	$K_{10} = \frac{\text{Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування, фінансових витрат та нарахування амортизації}}{\text{Довгострокові та поточні зобов'язання}} = \frac{\text{ф.2 р.2290} - 2295 + 2250 + 2515 \text{ гр.3}}{\text{ф.1 р.1595} + 1695 \text{ гр.}}$

Таблиця Г.7 – Динаміка формування чистого грошового потоку в цілому по підприємству за 2018-2020 роки, тис. грн

Показник чистого грошового потоку	Рік				Відхилення					
	2022	2023	2024	2025	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
					абс	відн	абс	відн	абс	відн
1 Від операційної діяльності										
2 Від інвестиційної діяльності										
3 Від фінансової діяльності										
4 По підприємству в цілому (р. 1 + р. 2 + р. 3)										

Таблиця Г.8 – Аналіз показників операційного Cash-flow підприємства за 2018-2020 роки (на кінець року, тис. грн)

№	Показник 2	Рік				Відхилення					
		2022	2023	2024	2025	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
						абс.	відн.	абс.	відн.	абс.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Операційний Cash-flow										
2	Позичковий капітал										
3	Грошові кошти і їхні еквіваленти										
4	Поточні фінансові інвестиції										
5	Чиста реалізаційна вартість поточної дебіторської заборгованості										

Продовження таблиці Г.8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	Позичковий капітал нетто (р. 2 – (р. 3 + р. 4 + р. 5))										
7	Коефіцієнт тривалості погашення заборгованості (р. 6 / р. 1)										
8	Чистий дохід від реалізації продукції										
9	Чиста Cash-flow-маржа, % (р. 1 / р. 8*100)										
10	Власний капітал, тис. грн										
11	Коефіцієнт відношення операційного Cash- flow до власного капіталу, % (р. 1 / р. 10*100)										
12	Сума приросту нематеріальних активів, тис. грн										
13	Приріст основних засобів, тис. грн										
14	Сума приросту довгострокових фінансових інвестицій, тис. грн										
15	Показник самофінансування інвестицій (р. 1 / (р. 12 + р. 13 + р. 14))										
16	Валовий негативний грошовий потік										
17	Коефіцієнт ефективності грошового потоку (р. 1 / р. 16)										

ДОДАТОК Д

Приклади оформлення бібліографічних даних списку використаних джерел

(ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40))

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1 Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2 Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3 Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4 Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с.
Два автори	1 Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2 Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3 Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. Вид. 2-ге, доп. Херсон : ОЛДІ- ПЛЮС, 2015. 212 с. 4 Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с.
Три автори	1 Комаров В. В., Світлична Г. О., Удадьцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2 Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3 Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4 Zhovinsky E. Ya., Kryuchenko N. O., Paparyha P. S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	1 Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2 Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. Вид. 2-ге. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3 Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4 The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.

Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1 Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2 Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3 Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4 Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1 Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2 Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільних станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3 Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4 Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5 Twenty-fourhours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	1 Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2 Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3 Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : у 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4 Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання	
Книги	1 Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2 Коломєєв Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломєєв. Київ, 2009. С. 195–197. 3 Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1 Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно- правовий аналіз. Голодомор 1932- 1933 років: втрати української нації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2 Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3 Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. 4 Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково- популярних журналів. Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

Статті із продовжуваних і періодичних видань	1 Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65. 2 Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55. 3 Кармазіна М., Могилиць О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17. 4 Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: abinitiomodeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, № 1. P. 98-108. 5 Dalton R. J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. <i>Political Science</i>. 1991. № 2. P. 15–43.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1 Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2 Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145- VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10– 22. 3 Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 4 Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : Наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 5 Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця: затв. Наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№38). С. 15–16.
Архівні документи	1 Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2 Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3 Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1 Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2 Люмінесцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Препринти	1 Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2 Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с под. критической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1 ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2 ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107- 1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04- 01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Каталоги	1 Горницькая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2 Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3 Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	1 Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2 Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3 Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
Електронні ресурси	1 Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2024). 2 Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2024). 3 Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridic_hni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2024). 4 Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2024).
Автореферати дисертацій	1 Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2 Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1 Євдоченко О. О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис. ... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2 Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл: дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3 Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с. 4 Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисципліни

«УПРАВЛІНСЬКІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ»

Відповідальний за випуск Лисьонкова Н. М.

Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 26.03.2025 р.

Умовн. друк. арк. 2,0. Тираж . Замовлення № .

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.